

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 14Ps/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815204886
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Fedor
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3815204886.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom Mgr. Štefanom Fedorom v právnej veci T. Y., nar. X.X.XXXX, bytom O., I. XXX, zastúpená procesným opatrovníkom JUDr. E. vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Partizánske, o návrhu B. Y., nar. X.X.XXXX, bytom O., I. XXX, na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Návrh zamietá.

II. O trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 30.1.2015, doplneným dňa 18.3.2015 a 25.8.2015 domáhal, aby súd rozhodol o pozbavení spôsobilosti na právne úkony jeho manželky T. Y., narodennej X.X.XXXX. Návrh odôvodnil tým, že jeho manželka má veľký podiel na rozbití vzťahov v rodine, a že si vyžaduje liečbu so psychickými diagnózami. Na výzvu súdu predložil navrhovateľ lekárske potvrdenie o duševnom stave T. Y., z ktorého vyplýva, že táto je v evidencii psychiatrickej ambulancie s diagnózou: reakcia na závažný stres.

Súd ustanovil T. Y. opatrovníka na jej zastupovanie v súdnom konaní, v osobe JUDr. E. J., vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Partizánske.

T. Y. v písomnom vyjadrení k návrhu uviedla, že z potvrdenia MUDr. D. vyplýva, že záznamy z psychiatrie nie sú obsahom jej zdravotnej dokumentácie a z výsledkov vyšetrenia D.. J. vyplýva, že v jej stave nie je nič psychotické. Stav v rodine nie je podľa jej názoru dôvodom na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Návrh navrhovateľa považovala za nedôvodný a neopodstatnený.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vypočul účastníkov konania a svedkyňu.

Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že od začiatku manželstva ho T. Y. bije a vulgárne mu nadáva. Doma rozbila pohár aj stôl. Vyhadzuje riady, hádže po ňom pokrievky, varí polievku a to, čo nezje vyleje naspäť. Navrhovateľ sa pred ňou musí zamykať. Natrhala trávu a hodila mu ju na pracovný stôl v dielni. Vysmieva sa mu vyhráža sa rozvodom. Stalo sa, že po vzájomnom konflikte si zobrala lieky a išla s nimi na záchod. Keď jej navrhovateľ tie lieky zobral, tak mu dala facku. Navrhovateľ sa bojí pri nej aj spávať. Aby sa tomu vyhol, musí chodiť do pivnice a do garáže. Spochybňovala aj otcovstvo navrhovateľa k ich synovi. S peniazmi T. Y. vie narábať, avšak ide o to, ako sa chová voči navrhovateľovi. Prvú facku mu dala už šesť týždňov po sobáší. Navrhovateľ si už teraz varí sám a zamyká sa pred ňou. Navrhovateľovi to povedal aj JUDr. V.r, riaditeľ Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v Trenčíne, že syn a

aj jeho manželka patria na ústavnú liečbu a povedala to aj MUDr. V.. Polícia odporúčala navrhovateľovi, aby si zabezpečil kaser a paralyzér a on si ich aj zabezpečil, keďže sa bojí o svoj život. T. Y. hodila do WC misy dukátové buchtičky, ktoré kúpila len deň predtým, ani ich nespláchla. J. na chodbe udiera do nástenného teplomera, keď ide okolo. Do plastiky hlavy U., ktorý majú v spálni hodila raz vankúš a raz kabelku. E. stôl a potom povedala, že no a čo keď je polámaný, aj tak treba kúpiť nový. P. aj kúpila ale doteraz nie je poskladaný. A. aj rúčku na plastovej odmerke. P. si musel prerobiť dielňu na kuchyňu aby mal pokoj.

T. Y. na pojednávaní uviedla, že to, čo tvrdí navrhovateľ sú výmysly. Ona nepoškodila pohárik ani stôl. Stôl už bol rozkývaný, ona len nasunula nohu naspäť na kolíčky, lepidlo vtedy nemala pri sebe. Stôl potom rozbil navrhovateľ, obrátil ho hore nohami a rukami rozťahol nohy od seba. Taniere ani hrnce po ňom nehádže, všetky má ešte od svadby, žiaden sa nerozbil. Iba raz sa stalo, že hodila hrniec do drezu. Navrhovateľ ju udal aj na kriminálke, že ho chcela otráviť jedlom, a že našiel nejaký prášok. Navrhovateľ na ňu robí psychický nátlak, nadáva jej a rozkazuje. Prekladá jej napríklad topánky, veci v chladničke a podobne.

Svedkyňa L. H., spoločná dcéra navrhovateľa a T. Y. na pojednávaní uviedla, že žena sa proti mužovi nepostaví, že má menej sily a preto si svedkyňa nemyslí, že by jej matka urobila to, čo uvádza navrhovateľ. T. Y. je taká, že je ochotná pomôcť aj cudzím ľuďom, keď môže. Rodičia svedkyne sa poriadne nepoznali, keď sa brali. Problémom bolo to, že boli málo spolu, mali na seba málo času, obaja pracovali a nevedeli spolu komunikovať. Teraz je už neskoro to riešiť. Navrhovateľ začne vždy pri rozhovore už po druhej alebo tretej vete kričať, pokiaľ mu niečo nesedí.

Súd vo veci ustanovil MUDr. T., znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, aby znalecky posúdila psychický stav T. Y. Znalecký posudok č. 8/2016 bol súdu doručený dňa 4.4.2016.

Súd po doručení znaleckého posudku vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal odkazovanie týmito listinami: lekárska správa - nález zo dňa 6.7.2015, lekárska správa - nález zo dňa 5.6.2015, správa zo psychiatrického vyšetrenia od MUDr. Vézerovej zo dňa 8.6.2015, znalecký posudok č. 8/2016 od MUDr. T.j zo dňa 31.3.2016, rozsudok OS Prievidza č.k. 7Ps/1/2013 - 378 zo dňa 21.7.2015 právoplatný dňa 12.8.2015.

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 10 ods. 2 OZ ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Zásahy do právnej spôsobilosti fyzickej osoby patria medzi najzávažnejšie zásahy do osobnostných práv človeka. Občiansky zákonník takýto zásah pripúšťa iba z dôvodu duševnej poruchy fyzickej osoby a v prípade, keď jej spôsobilosť na právne úkony je priamo ovplyvnená pôsobením alkoholických nápojov alebo návykových látok. Základnou podmienkou na obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony je teda existencia duševnej poruchy (ktorá nie je len prechodná) alebo nadmerné používanie (zneužívanie) látok uvedených v zákone. Neschopnosť (úplná alebo čiastočná) urobiť právny úkon znamená všeobecnú neexistenciu svojprávnosti vo vôľovej, rozumovej a mravnej oblasti.

Zatiaľ čo podmienkou zbavenia spôsobilosti na právne úkony v prvom prípade je, že fyzická osoba „nie je vôbec schopná robiť právne úkony“, pre obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony postačí, že fyzická osoba „je schopná robiť len niektoré právne úkony“. Pozbavenie spôsobilosti má za následok úplný zánik spôsobilosti na právne úkony, kým obmedzenie spôsobilosti má za následok len jej zánik, pokiaľ ide o právne úkony uvedené v rozhodnutí súdu.

Zákon nehovorí o „duševnej chorobe“, ale o „duševnej poruche“, čo je širší pojem, pričom súčasne musí ísť o duševnú poruchu, ktorá má dlhodobý charakter. Môže ísť o poruchy vedomia, myslenia, narušenie pamäti alebo i rozumových schopností. V konaní o pozbavení spôsobilosti na právne úkony sa preto

súd musí zamerať predovšetkým na zistenie duševného stavu osoby, ktorej sa konanie bezprostredne týka, t. j. či táto osoba je skutočne postihnutá duševnou poruchou a či táto porucha dosahuje intenzitu predpokladanú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ďalším predpokladom rozhodnutia súdu v tomto konaní je zistenie, či osoba postihnutá duševnou chorobou je, alebo nie je schopná si z tohto dôvodu sama obstarávať svoje veci. Je vecou odborného medicínskeho posúdenia, ako bude duševná porucha diagnostikovaná. V takýchto prípadoch je nevyhnutné vykonať znalecké dokazovanie. Od neho nemožno upustiť a nemožno ho nahradiť iným dôkazom. Súd nie je oprávnený, aby si sám vytváral úsudok o zdravotnom stave pacienta.

Súd preto v konaní ustanovil znalkyňu z odvetvia psychiatria, aby odborne posúdila duševný stav T. Y., vyjadrila sa k otázke, či trpí duševnou poruchou a aby sa v prípade zistenia prítomnosti duševnej poruchy vyjadrila aj k charakteru tejto poruchy.

Zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že T. Y. po stránke psychickej netrpí žiadnou duševnou chorobou, ani poruchou v pravom slova zmysle. Trpí psychickým vyčerpaním z dôvodu psychickej traumatizácie až týrania psychicky chorým manželom. Z psychiatrického hľadiska T. Y. žiadnu liečbu nepotrebuje. Podľa názoru znalkyne, u T. nie sú psychiatrické dôvody na pozbavenie ani na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

Na základe výsledkov znaleckého dokazovania, v spojení s ostatnými vykonanými dôkazmi dospel súd k záveru, že T. Y. netrpí žiadnou duševnou poruchou. Nie je tak splnený základný predpoklad podľa § 10 Občianskeho zákonníka na jej pozbavenie, či obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony. Preto súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Súd ešte považuje za potrebné zdôrazniť, že po vyhodnotení výsledkov dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je šikanózný a súd ho považuje za istú formu pomsty zo strany navrhovateľa. T. Y., ktorá je manželkou navrhovateľa totiž podala na tunajšom súde dňa 19.2.2013 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony navrhovateľa, B. Y.. Odo dňa 8.10.2013 sa domáhala, aby súd obmedzil spôsobilosť B. Y. na právne úkony. Motiváciou T. Y. na podanie návrhu bola snaha, aby sa B. Y. začal liečiť, pretože to doposiaľ odmieta. Tunajší súd rozsudkom č.k. 7Ps/1/2013-378 zo dňa 21.7.2015, právoplatným dňa 12.8.2015 návrh zamietol. Súd poukazuje na to, že návrh bol zamietnutý až po rozsiahlom dokazovaní, keď v konaní boli ohľadom skúmania duševného stavu B. Y. vypracované až 3 znalecké posudky z odvetvia psychiatria. V konaní 7Ps/1/2013 súd na základe znaleckého dokazovania zistil, B. Y. síce trpí trvalou duševnou poruchou, psychózou - organickou poruchou s bludmi a s ľahkým kognitívnym deficitom, avšak aj po vyhodnotení ďalších dôkazov napokon dospel k záveru, že nie je dôvod na pozbavenie či obmedzenie B. Y. v spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 191 ods. 1 OSP trovy konania (o pozbavení spôsobilosti na právne úkony) platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

Podľa § 191 ods. 2 OSP ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmy, ktoré vyšetrovanému, jeho zástupcovi a štátu konaním vznikli.

Podľa § 151 ods. 3 prvá veta OSP V zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije.

V čase vyhlásenia rozsudku ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o odmene ustanovenej znalkyne. Nebolo teda zatiaľ možné vyčíslieť trovy, ktoré v konaní Slovenskej republiky vznikli. Súd preto vyhradil rozhodnutie o trovách konania na samostatné uznesenie po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Odvolanie sa podáva na Okresnom súde Prievidza. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.